

leader⁺ meetjesland

creatief kokerellen op europese receptuur

Colofon

Leader+ Meetjesland, creatief kokerellen op Europese receptuur

Een uitgave van de Plaatselijke Groep Leader+ Meetjesland
Oostveldstraat 1, 9900 Eeklo
Tel 09 376 97 38, fax 09 376 97 39
streekplatform@meetjesland.be
<http://www.meetjesland.be/leader>

Teksten: Bart Van Herck en Els Oyaert

Concept en vormgeving: MindShake PR & Communication Services / Safлот Creative Consultants

Dank aan fotograaf Toon Coussement en aan de promotoren
voor het aanleveren van fotomateriaal.

Dank ook aan de locaties en figuranten: Francine Spittael en Jana Van De Voorde, Jaak Vannevel van de Smoefelbeekhoeve, Toneelgezelschap 'De Straatmussen' van Wijkcentrum De Kring Eeklo, Brubel bvba, Hotel Best Western 'De orchidee', Plattelandscentrum Meetjesland, Caroline Spittael, Patricia De Keyser, Sylva Boomkwekerij Bvba, Brouwerij Van Steenberghe, Gilbert Van Landschoot van het Canadamuseum, Familie Van Ootegem (De Vliethoeve), restaurant Zoetendaele, Brood en Banket Sys.

Eeklo, oktober 2006

Zoekt u meer info over Leader+?

Vraag een DVD aan over Leader+ Meetjesland op bovenstaand adres

Of neem een kijkje op: www.meetjesland.be/leader

www.leadervlaanderen.be

http://europa.eu.int/comm/agriculture/rur/leaderplus/index_nl.htm

inhoud⁺

Voorwoord	5
Leader+	6
Het Meetjesland	10
De verantwoordelijkheid van de Plaatselijke Groep	12
Inzetten op de troeven van de regio	14
De projecten en promotoren	18
Toekomstgericht ontwikkelen en vernieuwen van de land- en tuinbouw	20
Bevorderen van vernieuwing en samenwerking in landbouw en voeding	24
Vorming en bewustmaking van de streekidentiteit	29
Versterking van de dorpskernen	36
Impulsen geven voor meer en betere streekeigen fauna en flora	40
Samenwerken met het 'buiten'land	44
Een wissel op de toekomst	48
Leader+ in cijfers	50

Dankwoord

Dank aan alle promotoren die de doelstellingen van Leader+ Meetjesland dagelijks in de praktijk omzetten. Dank aan alle leden van de Plaatselijke Groep die met Leader+ nieuwe dynamieken op het platteland willen stimuleren. Dank aan Els Oyaert en Katrien De Merlier voor de coördinatie van het programma.

voorwoord⁺

Europa is voor vele mensen een ver van mijn bed show. Een verhaal van richtlijnen en verordeningen waarvan men niet altijd de dagelijkse toepassing ziet. Meestal beseft men daarbij niet dat de liberalisering van de energie- en telefoonmarkt, de master en bachelorhervorming in het hoger onderwijs, het mestactieplan of zelfs het ouderschapsverlof concrete gevolgen zijn van Europese richtlijnen.

In het Meetjesland is Europa wellicht iets beter gekend. Niet alleen door bovengenoemde voorbeelden, maar door concrete Europese programma's die steun verlenen aan lokale initiatieven. Als plattelandsregio genoot het Meetjesland de voorbije jaren steun vanuit het doelstelling 5b programma (nu Phasing Out), het Leader II programma en het Leader+ programma. Leader+ is specifiek, omdat het vooral op innovatieve ontwikkelingen is gericht. Leader+ roept de inwoners van het Meetjesland op om te experimenteren met nieuwe werkvormen en zodoende toekomstgericht vorm te geven aan het platteland.

Toen ik als voorzitter werd gevraagd voor dit programma besepte ik meteen dat de klassieke invulling van het begrip voorzitter hier niet van toepassing was. Het programma wordt namelijk gevoerd vanuit de regio zelf, vanuit de lokale actoren. Als voorzitter blijft het belangrijk het geheel te overzien, te ondersteunen, te bemiddelen waar nodig, maar uiteindelijk blijft de sturing in de regio zelf. Als provincie ondersteunen we dit proces graag. De methodiek om te werken van onderuit (bottom up) willen we de komende jaren trouwens verder zetten in ons provinciaal plattelandsbeleid.

Leader+ heeft in het Meetjesland heel wat positieve effecten teweeg gebracht. Er zijn 26 projecten gerealiseerd, die elk op hun manier de regio hebben veranderd. Landbouwers hebben nieuwe teelten ontdekt, dorpsgemeenschappen leerden de kansen zien van lokale cultuur, kinderen ontdekten op een speelse manier hun eigen regio, ondernemers kwamen tot meer samenwerking. Bovendien heeft het programma bewoners, bestuurders en verenigingen verplicht om na te denken over de toekomst van hun regio.

Leader+ is in verschillende opzichten geen eendagsvlieg geweest. Ik hoop dat het Meetjesland de ingeslagen weg van innovatie en samenwerking ook de komende jaren blijft bewandelen.

Alexander Vercamer, gedeputeerde provincie Oost-Vlaanderen
Voorzitter Leader+ Meetjesland

leader⁺

een vernieuwend recept van de Europese Unie

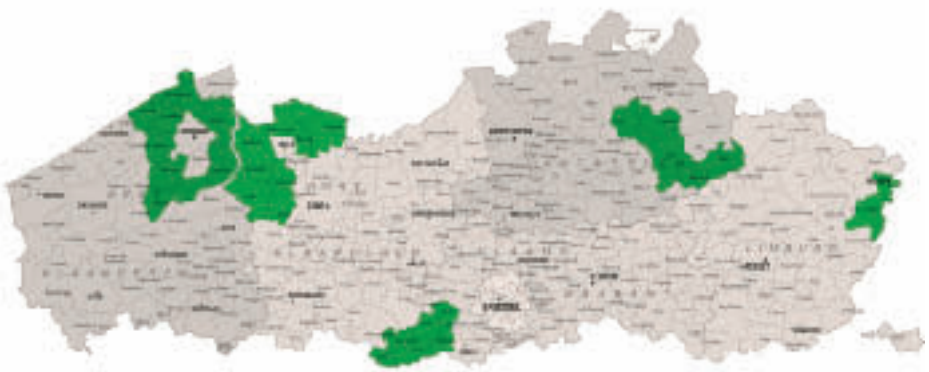
Leader+ is een Europees gegeven. Dit wil zeggen dat Leader+ doorheen de landen van de Europese Unie altijd herkenbaar is, gaat het nu om Leader+ in Vlaanderen, in Ierland of Italië. De gerechten zullen in het zuiden van Europa mogelijk anders zijn gekruid, maar de basis van het recept is in elk geval gelijkaardig. In dit hoofdstuk geven we toelichting bij de essentie en de belangrijkste kenmerken van Leader+.

Zowat 90% van het Europese grondgebied is landelijk gebied. Terecht dus dat de Europese Commissie veel belang hecht aan de toekomst van het platteland. Leader+ (2000 - 2006) is, na Leader I (1991-1993) en Leader II (1994-1999), het derde communautair initiatief van de Europese Commissie inzake plattelandsontwikkeling.

Leader+ wil plattelandsactoren aanzetten om na te denken over de mogelijkheden van hun gebied en geeft financiële ondersteuning aan vernieuwende projecten. Projecten die te maken hebben met het gebruik van nieuwe technologieën, het verbeteren van de leefkwaliteit, de valorisatie van plaatselijke producten, natuurlijke of culturele hulpbronnen.

De afkorting Leader+ staat voor "Liaisons Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale", wat in het Nederlands overeenkomt met "Netwerk van acties inzake plattelandsontwikkeling"

Leader+ is in zekere zin een buiten-beentje in de Europese programma's. Het is een kweekkamer voor nieuwe ideeën rond plattelandsontwikkeling. Het laat daarom maximale ruimte voor experimenteren en eigen invulling vanuit de regio.

In Vlaanderen zijn er vijf Leader+ regio's: v.l.n.r. het Brugse Ommeland, het Meetjesland, het Pajottenland, de Antwerpse Kempen en Midden-Maasland.

Zeven wezenlijke kenmerken van Leader+

Gebiedsgerichte aanpak

"Leader+ heeft aangetoond dat het mogelijk is om een regio daadwerkelijk te ontwikkelen vanuit het socio-cultureel en fysisch landschappelijk kapitaal van de regio. Het Leader programma stimuleert visiegericht ondernemen. Leader+ heeft "platteland, cultuur en landschap" voorgoed op de kaart gezet in het Meetjesland."

Piet Quataert

Bottom up aanpak

"De projecten en activiteiten doen mij inzien dat het basisrecept van plattelandsontwikkeling eigenlijk eenvoudig is: enerzijds mensen stimuleren om na te denken over de mogelijkheden van hun dorp en hun streek, anderzijds de vele lokale dynamische krachten bundelen, klein op zichzelf, maar samen bijzonder krachtig."

Annick Willems

Vanuit lokaal partnerschap: Plaatselijke Groep

"Leader+ Meetjesland biedt kansen aan mensen met heel verschillende achtergronden en ideeën voor de toekomst van het Meetjesland. Als Plaatselijke Groep bouwen we samen aan een toekomstvisie voor onze streek."

Eddy Matthys

Innovatief en experimenteel karakter

"De belangrijkste meerwaarde van Leader+ is dat innovaties kunnen worden omgezet in duurzame plattelandsontwikkeling en dat we trachten 'nieuwe' dragers aan te reiken voor een toekomstig plattelandsbeleid."

Luc Van Ootegem

Geïntegreerde, multisectoriële aanpak

"Leader+ is niet alleen landbouw, cultuur of sociaal weefsel, Leader+ is dit alles samen en vooral de samenhang er tussen."

Johan Roelandt

Netwerking (Meetjesland, Vlaanderen, België, Europa)

"De Leader+ aanpak biedt een unieke kans om lokaal gedragen initiatieven na een plaatselijk experiment op te tillen tot het provinciale, het Vlaamse, zelfs het Europese niveau. Zo ontstaat een reusachtig multiplicatoreffect."

Didier Huygens

Management en financiering gedecentraliseerd

"Door management en financiering van het programma te delegeren, legt Europa de volle verantwoordelijkheid in de regio. Zo'n vertrouwen genereert inzet en betrokkenheid."

Bart Van Herck

het meetjesland⁺

een uitgeruste keuken

Koken veronderstelt een goed uitgeruste keuken. Het Meetjesland is voorzien om Leader+ tot een goed einde te brengen. Aan kasserollen en ingrediënten geen gebrek. Denken we daarbij aan de uitgesproken troeven als agro-voedingsregio en de landschappelijke en culturele verscheidenheid. Krachtig is ook het hechte netwerk dat op regioniveau bestaat, waarbinnen het management van het programma kan worden ingebed en waarop promotoren kunnen terugvallen.

Acht gemeenten

De Leader+ regio 'Meetjesland' telt acht gemeenten. Het 'Meetjesland' is eigenlijk groter, maar omdat Europa de voorwaarde stelt dat Leader+ regio's maximum 100.000 inwoners mogen tellen, konden enkel de meest landelijke gemeenten van het Meetjesland opgenomen worden in de omschrijving, met name Aalter, Assenede, Kaprijke, Knesselare, Maldegem, Nevele, Sint-Laureins en Zomergem. Al behoren Eeklo, Evergem, Lovendegem of Waarschoot formeel niet tot het gebied, in de visievorming worden deze gemeenten mee in rekening gebracht.

Een dynamische plattelandsregio

Hoewel de verstedelijking niet ver af is, heeft het Meetjesland alle kenmerken van een Vlaamse plattelandsregio met nog heel wat open ruimte en een grote verscheidenheid qua cultuurlandschappen. Van polders in het noorden, over belangrijke boscomplexen en zandige veldgebieden in het zuiden. Landschappen waarin de land- en tuinbouw van oudsher plaats hebben. Zowat 70% van de oppervlakte in het Meetjesland wordt gebruikt door de landbouw. Mede vanuit die sterke landbouwactiviteit, ontstond er in het Meetjesland ook een concentratie van voedingsbedrijven, waarvan er vandaag de dag verschillende Europese faam genieten. Open ruimte betekent ook rust. In het Meetjesland is het aangenaam wonen, met aantrekkelijke dorpskernen en mogelijkheden voor recreatie. Dat laatste is trouwens ook de plattelandstoerist niet ontgaan, die meer en meer te gast is in het Meetjesland.

Een krachtig netwerk

"Small is beautiful", maar in bepaalde opzichten te weinig slagvaardig. In het Meetjesland beseft men dat de beperkte schaal van bedrijven, besturen en verenigingen moet gecompenseerd worden. Om naar buitenuit voldoende impact te hebben, investeert het Meetjesland in een sterke regionale samenwerking en een goede verstandhouding tussen besturen, bedrijven, organisaties en verenigingen. Zo ontwikkelt de kleine regio Meetjesland grote slagkracht. Uniek in Vlaanderen is trouwens dat in het Meetjesland gekozen werd om op een integrale manier aan streekontwikkeling te doen. Economische, sociale, ruimtelijke en culturele ontwikkelingen worden in hun samenhang bekeken. Het Streekplatform+ Meetjesland fungeert daarbij als draaischijf van de regionale dynamiek.

de verantwoordelijkheid van de

plaatselijke groep⁺

gastheer, keukenchef en econoom tegelijk

Leader+ is niet alleen een programma, het is ook een methode. Het belangrijkste kenmerk daarvan is dat de verantwoordelijkheid voor de opmaak en de uitvoering van het programma gelegd wordt bij de plaatselijke bevolking. De regio stelt daartoe een Plaatselijke Groep (PG) samen. Deze groep zorgt dat er fijne spijzen kunnen worden bereid. Ze gaat op zoek naar vernieuwende koks en streekeigen ingrediënten.

De Plaatselijke Groep in het Meetjesland bestaat uit mensen met verscheiden achtergronden en ervaringen. Een staal van dynamische plattelandsactoren. Zij werden gezocht binnen het netwerk van de vzw Streekplatform+ Meetjesland, dat juridisch verantwoordelijk is voor de goede uitvoering van het programma. De provincie Oost-Vlaanderen stelt vanuit haar eigen middelen een coördinator ter beschikking die de werking van de PG en de uitvoering van het programma ondersteunt. De verantwoordelijkheid van de PG is niet gering. Zij schragen het programma van opzet over uitvoering tot evaluatie. Hun taken omvatten o.a.:

- Vastleggen van de prioriteiten van het programma in het ontwikkelingsplan;
- Opmaak van een plattelandsvisie voor de regio;
- Selectie, opvolgen en coachen van de lokale projecten;
- Definiëren en uitvoeren van projecten met andere Europese Leader+ gebieden;
- Participeren in het Vlaamse en Europese Leader+ netwerk;
- Communicatie over het programma naar de bevolking.

De leden van de Plaatselijke Groep

PUBLIEKE SECTOR	Provincie	Alexander Vercamer, gedeputeerde (voorzitter) Didier Huygens, dienst land- en tuinbouw Santina Driesen, plattelandsbeleid
	Gemeenten	Annick Willems, gemeente St-Laureins Guy De Neve, gemeente Zomergem Kaat Peeters, gemeente Aalter (tot 10/2004)
PRIVATE SECTOR	Streekontwikkeling en welzijnsoverleg	Bart Van Herck, Streekplatform+ Meetjesland
	Landschapsontwikkeling	Piet Quataert, Regionaal Landschap Meetjesland
	Opbouwwerk	Luc Joos, Samenlevingsopbouw Meetjesland
	Toeristisch-recreatieve ontwikkeling	Erik Hennes, Toerisme Meetjesland
	Land- en tuinbouw - jongeren	Luc Van Ootegem, Groene Kring
	Land- en tuinbouw	Norbert Van den Bossche, Algemeen Boerensyndicaat
	Lokale economie	Michel De Sutter, Unie voor Zelfstandige Ondernemers
	Werknemersorganisaties	Johan Roelandt, ACLVB
ADMINISTRATIEF & FINANCIËEL BEHEER	Land- en tuinbouwvrouwen	An Detelder, KVLV - Agra
	Plattelandscultuur	Eddy Matthijs, Plattelandscentrum Meetjesland
	Vlaamse Gemeenschap - Departement Landbouw en Visserij Provincie Oost-Vlaanderen	Johan Verstrynghe (tot 31/12/2005) Katrien Janssens (vanaf 2006) Katrien De Merlier, coördinator Leader+ Meetjesland (vanaf juli 2005) Els Oyaert, coördinator Leader+ Meetjesland (sept 2003 - juni 2005)

Suggesties van de Chef

Voor de Sneekelaars
Kernmend slaatje van
eigen landbouw- &
voedingbedrijven

Voor de Genietors
Strooprotje van karaktervolle
Dorpskeren & waardevolle
Cultuurlandschappen

inzetten op de troeven van de regio

de troeven⁺

een uitgebreide kaart, met twee suggesties van de chef

Zoals gezegd is het de regio zelf, meer concreet de Plaatselijke Groep, die aangeeft welke prioriteiten ze wenst te ontwikkelen voor de regio. Deze ambitie staat neergeschreven in het ontwikkelingsplan, of in horecatermen uitgedrukt de kaart. Wie financiële ondersteuning wil krijgen moet zich inschrijven in één van de twee suggesties van de chef, de centrale thema's in de regionale ontwikkelingsstrategie: landbouw en voeding enerzijds of cultuur en landschap anderzijds.

Ontwikkelingsplan

Het ontwikkelingsplan van het Meetjesland is in algemene termen gericht op de verbetering van de leefkwaliteit d.m.v. vernieuwende initiatieven die vertrekken vanuit de eigenheid van het Meetjesland.

De eigenheid of identiteit van het Meetjesland werd opgehangen aan twee centrale thema's, met name: het Meetjesland als uitgesproken voedingsregio (producent en verwerker) en het Meetjesland als waardevol cultuurlandschap. De Leader+ projecten moeten op één van deze thema's inspelen.

Deze bindende thema's mogen evenwel niet eng worden gedefinieerd. Ze vormen meer een middel, dan een doel op zich. Ze staan in een sterke wisselwerking met een heel aantal subthema's (zie schema).

Figuur 8: De twee bindende thema's in het ontwikkelingsplan, in wisselwerking met subthema's

Het thema voedingsregio is ondermeer gelinkt aan land- en tuinbouw, voeding, ruraal ondernemerschap, onderzoek en ontwikkeling, volwassenenvorming, zorg. Het thema cultuurlandschap is gelinkt aan cultuur, landschap, recreatie en toerisme, erfgoed, leefbaarheid van de dorpen en sociale cohesie.

Door de binding met subthema's ziet men dat de Plaatselijke Groep in feite kiest voor een zeer integraal project. De keuze voor bindende thema's werkt vooral communicatief heel krachtig en benadrukt de belangrijkste herkenningselementen uit het gebied.

Oproepsysteem

Vanuit deze prioriteiten in het ontwikkelingsplan riep de Plaatselijke Groep inwoners en organisaties op om vernieuwende projecten uit te werken. De kostprijs van elk project kan tot 70% betaald worden (max. 35% door Europa, max. 35% evenredige Vlaamse cofinanciering). De beoordeling en selectie van de projectideeën gebeurde door de leden van de Plaatselijke Groep.

Financiering

Voor de financiering van projecten beschikt de Plaatselijke Groep in totaal over 1,512 miljoen Euro aan subsidies, voor de helft ingebracht door de Europese Unie, voor de helft door de Vlaamse Overheid.

De financiële injectie van Leader+ in de regio ligt evenwel hoger, gezien aan elke promotor een minimale eigen inbreng gevraagd wordt van 30% van de totale projectkosten.

Effecten

De effecten die met de projecten worden beoogd zijn divers:

- Het behoud en de verbreding van de werkgelegenheid in het landelijk gebied door:
  - Specialisatie en kennisaccumulatie inzake voeding;
  - Innovatieve bedrijfsvoering in de land- en tuinbouw en het verkennen van aanvullende vormen van inkomen;
  - Vernieuwende initiatieven naar vrouwen en jongeren;
  - Het valoriseren van de culturele eigenheid naar recreanten en toeristen;

Prioriteiten in het ontwikkelingsplan

Submaatregel 1: Het ondersteunen van toekomstgerichte ontwikkelingen inzake multi-functionele land- en tuinbouw en voeding (70% van de middelen)

- Actie 1.1. Stimuleren van innovatie van producten, afzetkanalen en processen in land- en tuinbouw of voedingsindustrie;
- Actie 1.2. Experimenteren inzake samenwerking tussen de land- en tuinbouw en de voedingssector in het Meetjesland;
- Actie 1.3. Ondersteunen van diversificatie in de land- en tuinbouw: vrijwillige inschakeling van land- en tuinbouwers in landschapsbeheer, verkoop hoeveproducten, alternatieve teelten, toerisme, zorg, ... (jongeren als bijzondere doelgroep);
- Actie 1.4. Ondersteunen van experimenten in land- en tuinbouw en bedrijfsleven om zuiniger om te springen met energie, water en grondstoffen;
- Actie 1.5. Studie, onderwijs en vorming rond toekomstgerichte ontwikkeling van de land- en tuinbouw in het Meetjesland;
- Actie 1.6. Initiatieven ter promotie van streekeigen producten

- Nieuwe dynamieken en perspectieven voor landelijke woonkernen die zich profileren op basis van hun culturele eigenheid;
- Een grotere interne samenhang van het gebied op basis van een goed begrip van de potenties van het landelijk gebied en een hoge betrokkenheid van de plaatselijke actoren bij de ontwikkeling van hun regio;
- Een grotere externe erkenning op basis van een eenvoudige en duidelijke communicatie van de identiteit van het gebied (voedingsregio met waardevolle cultuurlandschappen).

Submaatregel 2: Het valoriseren en communiceren van de culturele en landschappelijke identiteit (30% van de middelen)

- Actie 2.1. De vervreemding tegengaan tegenover het platteland en de component land- en tuinbouw in het bijzonder (jongeren als bijzondere doelgroep);
- Actie 2.2. Het erfgoed valoriseren, zowel materieel als immaterieel;
- Actie 2.3. Ondersteunen van landelijke kernen in een duidelijker culturele positionering;
- Actie 2.4. Bekendmaken van de identiteit van het Meetjesland naar eigen inwoners en naar buitenuit.

projecten⁺ en promotoren

verscheidenheid aan het fornuis

Er mag dan al een recept zijn, een goed uitgeruste keuken, een kaart en een gastheer, maar zonder kok is er geen eten. In dit hoofdstuk willen we een licht werpen op de projectpromotoren die voor de gerechten hebben gezorgd en Leader+ een gezicht hebben gegeven. Gedreven personen of groeperingen die elk met hun idee het fiat kregen van de Plaatselijke Groep en met de steun van Europa hun kleine en grote dromen waarmaken. Verscheidenheid is troef, maar de promotoren werken wel binnen eenzelfde gemeenschappelijk kader: de algemene Leaderfilosofie en de specifieke doelstellingen die de Plaatselijke Groep in het Meetjesland heeft gesteld. In plaats van aparte gerechten, moet dit hoofdstuk wellicht meer gemaakt worden als een Meetjeslands stoofpotje waaraan heel verscheiden mensen smaak hebben gegeven.

In totaal ondersteunt Leader+ Meetjesland 26 projecten. In dit hoofdstuk worden 24 ervan besproken. In het volgende hoofdstuk hebben we het over de twee 'buitenlandse' projecten.

Hoewel een groot aantal van de 24 projecten een brede werking kennen en niet vast te pinnen zijn op één thema, werden ze om het overzicht te behouden ingedeeld in vijf categorieën:

- Toekomstgericht ontwikkelen en vernieuwen van de land- en tuinbouw;
- Bevorderen van vernieuwing en samenwerking in landbouw en voeding;
- Vorming en bewustmaking van de streekidentiteit;
- Versterking van dorpskernen;
- Impulsen geven voor meer en betere streekelijke fauna en flora.

Wie er de twee hoofdmaatregelen van het ontwikkelingsplan naast legt zal merken dat de eerste twee categorieën te maken hebben met 'het ondersteunen van toekomstgerichte ontwikkelingen inzake multi-functionele land- en tuinbouw en voeding', de andere drie categorieën met 'het valoriseren en communiceren van de culturele en landschappelijke identiteit'.

TOEKOMSTGERICHT ONTWIKKELEN EN VERNIEUWEN VAN DE LAND- EN TUINBOUW

1

Studie en aanbevelingen m.b.t. de toekomstige ontwikkelingen en het potentieel van de land- en tuinbouwsector in het Meetjesland

De studie gaat in op de toekomstmogelijkheden van de land- en tuinbouw in het Meetjesland. De knelpunten en potenties van de verschillende deelgebieden van het Meetjesland worden beschreven en resulteren in de formulering van een aantal toekomstscenario's. Zo wordt gesteld dat in deelgebieden waar dynamische en rendabele landbouw overheerst, de landbouw alle ontwikkelingskansen moet krijgen. In de gebieden waar landbouw en andere functies (toerisme en recreatie, wonen, industrie en handel) verweven zijn, moeten strategische keuzes gemaakt worden.

De studie besteedt ook speciale aandacht aan het in kaart brengen van verbredingsactiviteiten van landbouwers (agrarisch natuurbeheer, plattelandstoerisme, hoeveproducten, ...). Een groot aantal landbouwers vertoont interesse om één of meerdere van deze nevenactiviteiten te introduceren op het eigen bedrijf.

Dit werk besluit met een richtinggevend maatregelenpakket en aanbevelingen naar het beleid toe, zowel voor de regio Meetjesland als voor de individuele gemeenten. De resultaten van de studie werden via verschillende kanalen bekend gemaakt en verwerkt in een vormingsmoment naar lokale besturen binnen het project 'Creatief besturen'. De studie is te consulteren op de website www.meetjesland.be/leader en kan ook besteld worden in boekvorm of op CD-rom.

Contact: Professoren Jacques Viaene en Xavier Gellynck
Vakgroep Landbouweconomie, Universiteit Gent, Coupure links 653, 9000 Gent
Tel 09 264 59 44 - jacques.viaene@ugent.be, xavier.gellynck@ugent.be - www.ugent.be
In samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij en de Provinciale Landbouwkamer Oost-Vlaanderen

2 Duurzame landbouwbedrijfsvoering in het Meetjesland

Om de toekomstmogelijkheden van de landbouw bijkomend te ondersteunen, bieden we de Meetjeslandse landbouwbedrijven een beproefde methode van duurzaam boeren aan. De bekende methode van 'economical farming' (landbouwbedrijfsvoering met verlaagde input, kostenbesparend, én economisch rendabel), is een vorm van duurzaam boeren, die in een aantal gebieden in Nederland reeds een vijftal jaar door een groot aantal landbouwers met succes toegepast wordt. Meer specifiek focust het project op:

- werken rond duurzame landbouw op wetenschappelijke basis en opgebouwd rond de drie basispijlers van duurzaamheid: ecologisch, economisch, sociaal;
- toegepast op enkele pilootbedrijven;
- met de betrokkenheid van een overleggroep van landbouwers en andere experts die meedenken;
- het opmaken van een communicatieplan naar de land- en tuinbouwers (melkveehouders) in de eerste plaats, milieuorganisaties, ook jongeren (scholen), bevolking, ...

Als methodiek om duurzaamheid te meten en te verbeteren werd een solide meetmethode ontwikkeld, namelijk 'de duurzaamheidsster'. In het project wordt de ster voor een eerste maal concreet toegepast op 10 pilootbedrijven. Dit is een wetenschappelijke methode met indicatoren die de verschillende aspecten van duurzaamheid (economisch, ecologisch en sociaal) op bedrijfsniveau in kaart brengt. Deze indicatorenset werd ontwikkeld door het Steunpunt Duurzame Landbouw (Stedula) en staat ter beschikking van de sector.

Contact: Didier Huygens
Provinciale Landbouwkamer voor Oost-Vlaanderen, Gouvernmentstraat 1, 9000 Gent,
tel 09 267 86 78 - didier.huygens@oost.vlaanderen.be - www.oost-vlaanderen.be

Emissiearme en diervriendelijke productie van kwaliteitszuivel

Dit project introduceert duurzame landbouw op melkveebedrijven door te focussen op rantsoenen en dierenwelzijn met een hogere melkwaliteit als gevolg. Emissiebeperkende veehouderij heeft een hoge actualiteitswaarde en heel wat toekomstpotentieel. De melkveesector zal steeds verdergaande inspanningen op het vlak van milieu, dierenwelzijn en kwaliteit van de producten moeten leveren. In dit project wordt voor de Meetjeslandse melkveebedrijven aangetoond hoe efficiënter kan omgegaan worden met mineralen en stikstof in het bijzonder.

Op pilootbedrijven wordt een bedrijfsontwikkelingsplan opgesteld waarbij een aangepast rantsoen en teeltplan worden voorgesteld. De mogelijkheden van grasklaver en graan worden bekeken. Hierdoor kunnen de extern ingebrachte mineralen via krachtvoeder en minerale meststoffen worden beperkt en verbeterd de efficiëntie waarmee de dieren en de bodem met de mineralen omgaan. Niet alleen worden hierdoor mineralenverliezen beperkt maar kan ook goedkoper worden geproduceerd.

Contact: Luk Sobry
Vlaams Agrarisch Centrum, Ambachtsweg 20, 9820 Merelbeke
09 272 77 61 - luk.sobry@vacvzw.be - www.vacvzw.be

Trends in land- en tuinbouw: een voortrekkersrol voor het Meetjesland

De land- en tuinbouwers in het Meetjesland worden begeleid in hun rol van voortrekker in een aantal toekomstgerichte ontwikkelingen in de sector.

Door mee te werken aan promotie wordt geijverd voor bekendheid van vergeten groenten om zo een grotere vraag en dus afzet te creëren. Telers worden ook bijgestaan met advies en teelttechnische informatie bij het telen van alternatieven. Ook aan boomtelers worden nieuwe of moeilijk te telen variëteiten aangeboden. De ervaring en kennis van de proefcentra en de betrokken telers wordt doorgegeven aan andere tuinders met interesse.

Aardappeltelers en loonwerkers worden op een doorgedreven manier begeleid bij de introductie van integrale ketenbewaking en kwaliteitscontrolesystemen op hun bedrijf. 'Een uur in de schuur' dient als demomoment en aanzet tot toepassing van Goede Agrarische Praktijken op zoveel mogelijk aardappel-landbouwbedrijven.

Contact: Nico Vergote
 Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt Oost-Vlaanderen vzw,
 Interprovinciaal Proefcentrum voor de Aardappelteelt vzw
 Proefcentrum voor Sierteelt vzw
 Karreweg 6, 9770 Kruishoutem
 09 381 86 81 - nico.vergote@proefcentrum-kruishoutem.be
www.proefcentrum-kruishoutem.be

6 Hoeve- en streekproducten Meetjesland

Het Meetjesland telt reeds veel producenten van hoeve- en streekproducten. De afzet van deze producten zal gestimuleerd worden door doeltreffende promotie en door het opzetten van gestructureerde afzetkanalen. Uitgangspunt voor de promotie is de creatie van het herkomstlabel Mmm...eetjesland, dat de identiteit en de herkomst van het product voorstelt. Onder dit label zijn er in eerste instantie geschenkpakketten met hoeve- en streekproducten samengesteld. Met grotere acties zoals de verwenweek van de bibliotheek en de eindejaarsactie, is promotie gemaakt voor deze geschenkmanden. Ook in diverse toeristische infopunten en in het Plattelandscentrum zijn deze manden met lekkers uit het Meetjesland te verkrijgen. In 2004, 2005 en 2006 werden diverse kookcursussen georganiseerd waarbij telkens de hoeve- en streekproducten centraal stonden. Ook door middel van de organisatie van verschillende recepties in het Meetjesland werden de hoeve- en streekproducten gepromoot.

In een voorbereidende fase van de oprichting van een coöperatieve vennootschap van hoeve- en streekproducenten is bij deze producenten gepolst naar hun interesse. Tijdens verschillende infovergaderingen werd informatie verschaft over de opbouw van een vennootschap. In het najaar van 2006 vond de eigenlijke oprichting plaats. In 2007 wordt vooral aandacht besteed aan promotionele activiteiten voor de deelnemende producenten en hun producten. Belangrijk voor het voortbestaan van de coöperatieve na afloop van het leaderproject, is dat deze structuur door voldoende producenten ondersteund wordt.

Contact: Luc Feusels
Plattelandscentrum vzw, Leemweg 24, 9980 Sint-Laureins
09 379 78 37 - info@plattelandscentrum.be - www.plattelandscentrum.be

Lippens is een gekend aardappelverwerkend bedrijf met een belangrijke aanvoer en afzet in het Meetjesland. Het bedrijf neemt een unieke marktpositie in, die van de verse friet. Op een professionele manier werd een marketingconcept van het product Meetjeslandse kwaliteitsfriet uitgewerkt. De typische identiteit van het Meetjesland wordt hierbij herkenbaar verwerkt in een totaalconcept dat de bedrijfsidentiteit profileert. De sterken van dit bedrijf die worden benadrukt zijn streekorigine, innovatie, traditie en vakmanschap. Een beeld dat de Meetjeslandse origine en kwaliteit van de aardappelproducten weergeeft, wordt afgedrukt op verpakkingen, drukwerk en vrachtwagens. De streekgebonden naamgeving en de boodschap die erachter zit, zal de concurrentiepositie van het bedrijf versterken, en meteen ook de afname bij lokale aardappeltelers verzekeren.

Contact: Filip Lippens
Aardappelen Lippens bvba, Elsburgstraat 4, 9960 Assenede
09 344 53 30 - filiplippens@skynet.be

Schape zijn er altijd geweest in het Meetjesland. Dit project wil de schapehouderij beter bekend maken, ondersteunen en professionaliseren. Daarom werd voor het brede publiek een rondreizende tentoonstelling gerealiseerd over de historiek van de aanwezigheid van schape in het Meetjesland.

Daarnaast werden ook evenementen georganiseerd en ondersteund. In september 2004 werd de eerste en meteen succesvolle Meetjeslandse Schapeindag in het Dronengoed bijgewoond door 1500 aanwezigen. Tijdens de editie van 11 september 2005 liep ook de Dries in Kaprijke vol met schape liefhebbers. Allerlei activiteiten moeten de consument aanmoedigen tot een hoger verbruik van Meetjeslands lamsvlees. Een Werkgroep Promotie zorgt ervoor dat schapehouders, handel en lokale slagers actief deelnemen aan promoacties voor Kerstmis, Pasen en andere gelegenheden. Er werd een salami ontwikkeld op basis van schapevlees. Om de lancering van deze delicatessie te ondersteunen werd de salami geproefd op tal van evenementen, waaronder de Week van de Smaak. Het project wil tevens werk maken van een overzicht van het schapebestand in al zijn verscheidenheid: rassen, kruisingen, fokdoelen en kweekmethodes. Verschillende activiteiten hebben als doel de schapehouder tips te geven om de slachtrijpheid van de vleeslammeren te bepalen. Ook de mogelijkheden en economische rendabiliteit van begrazing van dijken en natuurgebieden worden onderzocht. Er werd een proefveldwerking aangelegd om uit te vissen welk nut winterbegrazing heeft in het bereiken van de vooropgestelde natuurdoelstellingen.

Contact: Geert Storme Et An Van Herck
Vlaamse Schapehouderij vzw, Stee 17, 9980 Watervliet
0478 25 09 48 - info@vsh.be - www.vsh.be

Voedselveiligheid primeert, ook bij de Meetjeslandse voedingsbedrijven, die als eersten toegang zullen krijgen tot het uittesten op het eigen bedrijf van een nieuwe detectiemethode voor mycotoxines. Dit zijn giftige stoffen die op het veld of tijdens de bewaring door schimmels geproduceerd worden en moeilijk of niet uit het voedsel te verwijderen zijn. Toxi-test NV, een spin-off van de Universiteit Gent, ontwikkelt mycotoxine-testkits, waarmee op een goedkope en snelle manier 4 verschillende types van mycotoxines kunnen opgespoord worden. Door hun eenvoud is het perfect mogelijk de teststrips in gans het productieproces in te schakelen. Ook op enkele landbouwbedrijven zullen de testkits uitgeprobeerd worden. De snelle opsporing van deze toxische stoffen zal bedrijven toelaten snel in te grijpen bij detectie van mycotoxines en te vermijden dat aangetaste grondstoffen verder verwerkt worden.

In december 2004 vond een informatiesessie plaats voor de voedingsbedrijven. Verschillende bedrijven tekenden in om deze testkit vrijwillig uit te testen op welbepaalde tijdstippen in het jaar of fasen in het productieproces die een risico inhouden op de ontwikkeling van mycotoxine-producerende schimmels.

Contact: Liberty Sibanda
Toxi-test NV, Harelbekestraat 72, 9000 Gent
09 264 81 40 - sibanda@toxi-test.be - www.toxi-test.be

VORMING EN BEWUSTMAKING VAN DE STREEKIDENTITEIT

10

Creatief besturen: gebiedseigen leren voor bestuurders in een plattelandsgebied

Dit project wil lokale verantwoordelijken laten nadenken over plattelandontwikkeling en helpen bij de vertaling van regionale denkbeelden naar het lokale niveau. Doelgroep voor deze opleiding zijn gemeentelijke mandatarissen, ambtenaren en mensen uit lokale adviesraden. Beleidsmakers leren doorheen verschillende vormingsmomenten de gemeentelijke beleidsvoering in een breder verband plaatsen, de samenhang begrijpen tussen de verschillende beleidsdomeinen (economie, cultuur, ecologie, ...) en openheid aan de dag leggen voor nieuwe inzichten en ideeën.

De eerste vormingsmodule ging over identiteit van de streek. Aan de beleidsmakers werd gevraagd hoe zij de toekomst van de regio zien en welke initiatieven op lokaal niveau de identiteit kunnen versterken. Later volgden vormingsmomenten rond landbouw, wonen, strategisch management en nieuwe beheersformules voor publieke dienstverlening. Er werden ook leerbezoeken gebracht aan andere regio's zoals de Westhoek en Zeeuws-Vlaanderen (NL). Ook de lokale verkiezingen van 2006 vormden de aanleiding voor een reflectiemoment rond de beleidsprioriteiten voor de Meetjeslandse gemeenten.

Contact: Bart Van Herck
Streekplatform+ Meetjesland vzw, Oostveldstraat 1, 9900 Eeklo
09 376 97 38 - streekplatform@meetjesland.be - www.meetjesland.be

Op een bio-boerderij worden educatieve activiteiten ontwikkeld voor kleuters en kinderen uit de lagere of middelbare school. De thema's waaruit scholen kunnen kiezen zijn biologische landbouw, kruidenateliers, workshops rond de vier oerelementen (lucht, water, vuur en aarde), een interactief leerpad voor kleuters rond een gerenoveerde drinkpoel.

Mondina heeft een goeddraaiend team van enthousiaste medewerkers rond zich geschaard, waaruit heel wat creatieve ideeën spruiten, die de klasjes die op bezoek komen op de bio-boerderij mateloos boeien. De poel en de kruidentuin werden aangelegd door een veelpotig team vrijwilligers.

De gedrevenheid en creativiteit van de initiatiefnemers ligt mee aan de basis van het origineel concept dat ondertussen door vele klassen en bezoekers gewaardeerd werd, tijdens een alternatieve schoolreis waar genieten en werken hand in hand gaan. Het is een actieve boerderij waar men in contact komt met de teeltwijzen, het product, de site en waar men bewust gaat nadenken over voeding. De boodschap die Mondina uitdraagt, draait rond waardering van moeder aarde. Een boerderij waar de cultuurhistorische en landschappelijke aspecten en de verbreding van landbouw elkaar versterken.

Contact: Katrien Brinckman & Sonia Sucaet
Mondina vzw, Molenkreekstraat 3, 9981 St.-Margriete
09 373 40 35 - brinckman.katrien@skynet.be - www.mondina.be

Alle Meetjeslandse schoolkinderen leren spelenderwijs hun Meetjesland kennen aan de hand van een gezelschapsspel dat gratis verspreid werd aan de leerlingen van 8 tot 12 jaar en aan hun leerkrachten. Met dit kwartetspel rond enkele typische natuurthema's uit de regio, leren kinderen waar het krekengebied ligt, welke gemeenten deel uitmaken van het Meetjesland, welke typische dieren voorkomen in de Kraenepoel, waar suikerbieten geteeld worden, ... en nog veel meer over het Drongengoed, het Leen, de Lembeekse bossen, het kanaal Gent-Brugge, ... Leuk is bovendien dat via de kinderen - die de toekomst van ons platteland zijn - dit "spel" en de kennis over de streek uitdeint naar alle leeftijden.

Het kwartetspel werd op 4 maart 2005 aan het brede publiek en de pers voorgesteld. Voorjaar 2005 werden de kwartetspelen bedeed op de scholen.

Contact: Jacques Cleppe
Broeders van Liefde Sint-Franciscusschool, Kloosterstraat 79, 9910 Knesselare,
09 374 54 44 - jacques.cleppe@scarlet.be

Het Meetjesland uitgelegd aan kinderen: 'Over koolhoofden en landschepen'

De Gezinsbond maakte het allereerste kinderboek over het Meetjesland. Het is een voorleesboek voor kinderen van het 5de leerjaar. Het bundelt op een creatieve en vlotte manier de Meetjeslandse legenden, mythen en echt gebeurde verhalen. Het boek draait rond hoofdfiguur Maaïke die een weekje komt logeren bij opa in Kaprijke.

De kinderoppassers, jongeren vanaf 16 jaar, worden via opleidingsmomenten ertoe aangezet om na te denken over hun regio. De baby-sits vertrekken met dit boek onder de arm naar hun oppasgezin. Ook de overige gezinsleden, jong en oud, kunnen via dit vlot en frivool boek op een speelse manier kennis maken met de typische kenmerken van de regio zonder in cliché-beelden te vervallen.

'Over koolhoofden en landschepen' werd aan de pers voorgesteld ter gelegenheid van de Voorleesweek in november 2005. Maaïke is ondertussen een bekende Meetjeslander, ze duikt geregeld op bij andere activiteiten voor kinderen op één van de vele tot de verbeelding sprekende locaties die het Meetjesland rijk is, zoals bij de Bevende Hazelaar en het Rattenkasteel in Waarschoot.

Contact: Ronny De Schuyter
Gezinsbond VZW - Gewesten Eeklo-Zelzate en Zomergem, Oostmoer 170, 9950 Waarschoot,
09 377 76 54

Dit project ontwikkelt een gamma aan plattelandseducatieve programma's voor 14- tot 18-jarigen. Deze doelgroep staat bijzonder kritisch tegenover de maatschappij in het algemeen en vindt begrippen als platteland, landbouw en streekidentiteit dikwijls 'oubollig'. Dit terwijl het platteland een dynamisch gegeven is en wordt gekenmerkt door een sterke verwevenheid tussen wonen, leven, werken en recreatie. Het project streeft een brede, evenwichtige en positieve benadering van het platteland na en werkt mee aan de versterking van de streekidentiteit van het Meetjesland. Om de jongeren te bereiken worden in overleg met het onderwijs specifieke methodieken ontwikkeld, zoals inleefexcursies, workshops en panelgesprekken. Op 1 maart 2005 werd de start gegeven in een Maldegemse school, een vormingsmoment rond het thema 'Landbouw in Noord-Zuid-context'. Daarbij kwam 'suiker' als rode draad aan bod. Verder zijn ondertussen al enkele projectdagen achter de rug, is ook de website www.linkeveld.be operationeel en kunnen scholen intekenen op een aantal excursies op (landbouw)bedrijven binnen één van de thema's: landbouw en voedselveiligheid, landbouw en ecologie, GGO's en azalea, van akker tot bakker en gezonde voeding, de landbouwer als landschapsbouwer en de landbouwer als groene energieproducent. Bij elk van deze thema's is een bundel uitgewerkt. De bedrijven zijn uitgerust met het nodige didactische materiaal. Een infomapje met verschillende inlegblaadjes werd aangemaakt voor de promotie !

Contact: Agnes Sys
Plattelandsklassen vzw, Leemweg 24, 9980 Sint-Laureins
09 379 74 77 - info@plattelandsklassen.be - www.linkeveld.be

Op een oude hoeve wordt een ecologisch verantwoord kleinschalig landbouwbedrijf uitgebouwd dat een bijdrage wil leveren aan de vorming van de jeugd. Er zal een educatief bezoekerscentrum ingericht worden waarin les zal gegeven worden rond biologische fruitteelt en oesterzwamteelt. Er zullen ook streekeigen producten aangeboden worden.

Een educatief leerpad brengt jongeren bij waarom vandaag de dag nog een hoogstamboomgaard wordt aangeplant en waarom gemengde hagen met streekeigen planten waardevol zijn. Ook het nut van een kleinschalige waterzuivering met rietveld en natuurvijver worden toegelicht. Tenslotte maakt een ecologische siertuin integraal deel uit van het geheel.

Contact: Roland Van Landschoot
Wilhelmusstraat 8, 9988 Watervliet
09 379 78 60 - katrienvanderhaeghe@hotmail.com

Onder de titel 'Meetjesland 2020' werken besturen en verenigingen in het Meetjesland aan nieuwe kernuitdagingen en acties die perspectief moeten geven aan het Meetjesland op lange termijn. De nieuwe streek- of plattelandvisie betekent meteen een actualisatie van de huidige streekvisie die uit de periode 1996-1999 dateert. Vanzelfsprekend wil de regio beter doen, niet alleen inhoudelijk, maar ook methodologisch. Om dit te kunnen waarmaken zijn bijkomende middelen nodig, meer bepaald voor volgende drie uitdagingen:

- Vooreerst is er het meten van de resultaten van het actieplan.
- In tweede instantie moet gewerkt worden aan het formaliseren van de relaties en engagementen tussen de betrokkenen in het actieplan. Uiteindelijk zijn voor de realisatie van het actieplan tientallen verenigingen en besturen nodig, die zich vrijwillig - maar niet vrijblijvend - willen engageren.
- Tot slot is er de communicatie van het actieplan. In het verleden bleek immers dat de impact van het regionaal actieplan beperkt was bij gebrek aan communicatie.

Gezien de Plaatselijke Groep van Leader+ Meetjesland in haar ontwikkelingsplan koos voor een vernieuwende plattelandvisie, maakt ze middelen vrij om 'Meetjesland 2020' succesvol te kunnen afronden.

Contact: Bart Van Herck
 Streekplatform+ Meetjesland vzw, Oostveldstraat 1, 9900 Eeklo
 09 376 97 38 – streekplatform@meetjesland.be – www.meetjesland.be

Archeologische opgravingen op het voormalige kasteelterrein in Middelburg brachten waardevolle vondsten uit het verleden aan het licht. Het gemeentebestuur van Maldegem wil in nauwe betrokkenheid met de plaatselijke bevolking, deze archeologische site, het erfgoed en de rijke historiek gebruiken om de dorpsidentiteit te versterken en die uit te dragen binnen en buiten de grenzen van het Meetjesland. Het project geeft een impuls aan het verenigingsleven in Middelburg en blaast het dorp nieuw leven in. Zo organiseert een groep van een 35-tal inwoners samen met de cultuurdienst van de gemeente allerhande cultuurhistorische activiteiten tijdens de jaarlijkse Bladelinfeesten rond de middeleeuwse figuur Pieter Bladelin, stichter van Middelburg.

Ter gelegenheid van de kermis in juli 2004 trokken Bladelin en zijn jonkvrouwe voor de eerste maal opnieuw rond in Middelburg. Tijdens de editie van juli 2005 en die van 2006 werd het dorp met haar bezoekers verder ondergedompeld in het middeleeuwse leven ten tijde van de rijke Brugse poorter Pieter Bladelin. Sinds 2006 kunnen bezoekers aan Middelburg ook terecht in het gloednieuwe bezoekerscentrum en er o.a. genieten van een spannende film over Bladelin en Middelburg, met bekende Vlaamse acteurs en zo'n 20-tal Middelburgse inwoners als figurant. Slotstuk van het project wordt een educatief programma voor scholen.

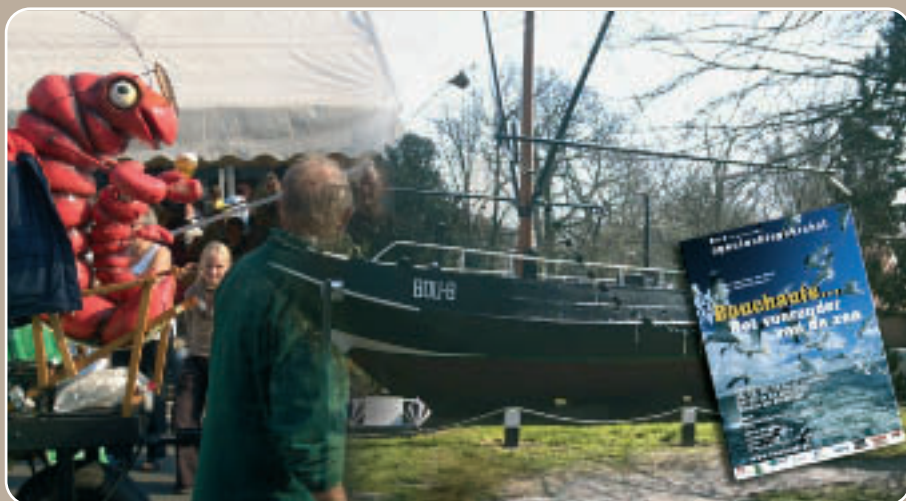
Contact: Cultuurdienst
Isabel Ginneberge, cultuurbeleidcoördinator
Inge De Roose, cultuurfuctionaris
Gemeentebestuur Maldegem, Markstraat 10, 9990 Maldegem
050 72 89 71 - cultuurdienst@maldegem.be - www.maldegem.be

De gemeente Sint-Laureins beroept zich op zijn roemrucht verleden om de dorpsidentiteit uit te dragen en te versterken. Alles draait om de vele 'durvers', 'sloebers' en 'schavuiten' uit vervlogen tijden, met figuren als Reynaert De Vos, beruchte gezagsdragers en smokkelaars met hun ondeugende verdiensten. Alle socio-culturele verenigingen van Sint-Laureins en deelgemeenten kunnen een eigen initiatief uitwerken onder de gemeenschappelijke noemer 'Ondeugend Sente'. In 2004 werd 'De Reynaert fietsroute' uitgestippeld en plechtig ingereden, langsheen de Reynaert-beelden in de verschillende deelgemeenten van Sint-Laureins. De jaarlijkse stoet staat sinds 2004 in het teken van het Reynaert-epos en andere schavuiten en hun streken. Er werd een wagenspel en een toneelvoorstelling 'Reynaert vertelt...' opgevoerd en er werden volksverhalen verteld. Alle verenigingen van het cultureel adviesorgaan kregen een podium tijdens de "nacht van ondeugend sente" georganiseerd in het Godshuis. Een grootse avond met meer dan 600 deelnemers, waarbij een nieuw Sents volkslied werd voorgesteld en de eerste Sents Schavuit werd uitgereikt. Het jaar 2006 werd de apotheose door een reuzenstoet met een 120-tal reuzen, waarbij 5 reuzen van volksfiguren de grote stoet voorafgingen. Voor de schoolkinderen van de gemeente werd een didactisch pakket ontwikkeld dat hen op een leuke verrassende manier laat kennis maken met hun gemeente. Meer dan 200 mensen van diverse groeperingen hebben vorm gegeven aan de ontwikkeling van het schavuitenimago in de gemeente.

Contact: Annick Willems Et Magda Verminck
Cultureel Adviesorgaan Sint-Laureins, Dorpsstraat 91, 9980 Sint-Laureins
tel 09 218 76 40 - gemeente@sint-laureins.be - www.sint-laureins.be

Garnaal maakt dat vissersdorp niet uitsterven wil

De vzw Bou8 zet zich in om de vissersverleden in Boekhoute voort te laten leven en de rijke historiek van het dorp in de kijker te zetten. Al meer dan 30 jaar organiseren ze de jaarlijkse Garnaalfeesten en nu willen ze die feesten een nieuw elan geven en andere evenementen organiseren.

Op de garnaalfeesten van 2005 pakte de vereniging uit met een vernieuwde stoet die de verschillende thema's van de Boekhoutse visserij uitbeeldde. Het jaar voordien werden al twee nieuwe vissersreuzen gedoopt en werd het garnalenbier (girnaertbier) gelanceerd.

Hoogtepunt van het project was een groots opgezette toneelopvoering in 2006. Het openluchtspektakel op het dorpsplein "Bouchaute... Het vooronder van de zee", is een theaterstuk over de teloorgang van de haven en de visserij in Boekhoute door de indijking van de Braakman in 1952. In dit theaterstuk figureerden een twintigtal Boekhoutenaren, onder de professionele regie van Pier De Kock. Ook achter de schermen zetten heel wat dorpingen zich in voor dit totaalspektakel. De samenwerking met de vele culturele verenigingen in de gemeente, moet Boekhoute naambekendheid geven in en buiten het Meetjesland en geeft het dorpsleven een stevige impuls.

Contact: Alex Van Wynsberghe & Werner Haeck
 vzw Vissersvereniging Bou8 Isabella, Koudekerkestraat 20, 9961 Boekhoute
 0479 63 98 67 of 09 373 92 21 - alexvw@skynet.be, werner.haeck@tiscali.net
 www.vzwbou8.be

Doorheen het Meetjesland wordt een kunst- en poëzieroute opgezet rond het onderwerp 'Meetjeslandse taalminnaars en de Vlaamse taal'.

In het Meetjesland woonden en werkten immers bekende taalminnaars zoals Karel Lodewijk Ledeganck, Jan Frans Willems, Hippoliet Van Peene, Cyriel Buysse, de gezusters Loveling en vele anderen.

In een eerste fase worden beelden gerealiseerd van Victor de Lille (in Maldegem), Hieronymus Lauwerijn (in St-Laureins) en Basiel De Craene (in Waarschoot). In een tweede fase wordt de route vervolledigd langsheen Knesselare, Nevele, Zomergem en Aalter met ondermeer Cyriel Buysse, Flor Grammens en Hector Planquaert. De genoemde gemeenten en plaatselijke verenigingen worden nauw betrokken bij het tot stand komen van de kunst- en poëzieroute.

Contact: Frank Geysens
Open Monumentencomité Kaprijke, Veld 1, 9970 Kaprijke
09 377 79 62 - frank.geysens@skynet.be

IMPULSEN GEVEN VOOR MEER EN BETERE STREEKEIGEN FAUNA EN FLORA

21

Meetjeslandse flora en fauna in de kijker:
'woorden wekken, voorbeelden trekken'

Om meer en betere biotopen voor typische fauna en flora van het Meetjeslandse landschap te creëren en bestaande biotopen te bewaren, te verbinden en te verbeteren, geeft het Regionaal Landschap Meetjesland impulsen aan inwoners, verenigingen, besturen, ... Gelijktijdig wordt onderzocht hoe die ecologische elementen een socio-economische en culturele meerwaarde kunnen vormen.

Het omvangrijke project krijgt vorm in een 8-tal grote acties. Er wordt onderzocht welke rol landbouwers kunnen spelen bij het onderhoud van de gemeentelijke wegbermen in Assenede. Met mina-werkers/groenjobs van 3 gemeenten wordt een samenwerkingsverband gecreëerd met het oog op een optimalisatie van het natuurbeheer door de gemeenten. Grote aandacht gaat ook uit naar het onderhoud van knobomen en hakhout onder de codenaam "meetje Els". Hierbij werden particulieren op zoek naar brandhout ("houtzoekers") effectief op het terrein ingezet. Knobomen kunnen bovendien constructiemateriaal leveren aan jeugdverenigingen. Na "meetje Els" werd "meetje Vanessa" gelanceerd, een actie rond vlinders.

Op vlak van soortenbescherming wordt een monitoring opgezet rond amfibieën in de gegraven poelen, in de geplaatste kerkuilenbakken en de aanwezigheid van kraamkolonies van vleermuizen op kerkzolders. Er is een samenwerking gestart met jagers en landbouwers om akkervogels in stand te houden. Verder wordt advies gegeven aan nieuwe bewoners van het landelijk gebied om streekeigen elementen te behouden en te herstellen. Ten slotte werd het natuureducatief aanbod in de streek in kaart gebracht.

Contact: Piet Quataert & Filip Jonckheere
Regionaal Landschap Meetjesland vzw, Noordstraat 15a, 9990 Maldegem
050 70 00 42 - piet.quataert@rlm.be - www.rlm.be

Zwaluwen, vleermuizen, uilen, egels, amfibieën en insecten zijn soorten die vroeger op elk landbouwbedrijf vertoefden. Uit een enquête blijkt dat heel wat land- en tuinbouwers een zekere affiniteit voor deze dieren voelen, zonder daar meteen het nutsaspect aan te koppelen.

Op een achttal land- en tuinbouwbedrijven in 8 gemeenten van het Meetjesland werd via een fauna-audit bekeken welke dieren momenteel voorkomen en wat de mogelijkheden zijn om bepaalde fauna aan te trekken. Dit kan ondermeer door het optimaliseren van verblijfplaatsen (nestkasten, kerkuilenbakken, ...) en het creëren van nest-, voedsel- en schuilmogelijkheden door de aanleg van kleine landschapselementen (poelen, knotbomen, hagen, ...). Uiteraard wordt de bedrijfsuitbating niet uit het oog verloren en wordt er steeds naar win-win-situaties voor landbouw en natuur gezocht.

De demomomenten geven aanleiding tot het opstarten van een dialoog tussen land- of tuinbouwers en buurtbewoners en zetten aan om zelf initiatieven te nemen om de biodiversiteit te bevorderen.

Er werd geschikt beeldmateriaal verzameld en een informatieve brochure en presentatie werden opgemaakt.

Contact: Didier Huygens
Provinciale Landbouwkamer voor Oost-Vlaanderen, Gouvernmentstraat 1, 9000 Gent,
09 267 86 78 - didier.huygens@oost.vlaanderen.be - www.oost-vlaanderen.be

23 Karakterisering en gebruik van autochtone genenbronnen in het Meetjesland

Dit project wil tegemoet komen aan de behoefte aan streekeigen beplanting bij aanleg en herstel van groene landschapselementen en aan de nood aan planten met verhoogde natuurlijke resistentie tegen ziektes en abiotische stressfactoren. Het Instituut voor Landbouw en Visserij Onderzoek (ILVO) wil, in samenwerking met het Instituut voor Natuur en Bos Onderzoek (INBO) en boomkwekerijen Van Hulle B&C de waarde van autochtone bomen en struiken vergelijken met planten met een andere Vlaamse en Europese herkomst. Deze waardebepaling gebeurt op twee niveaus: enerzijds een teelttechnische en visuele gebruikswaarde (o.a. groeikracht, ziekteresistentie, winterhardheid, bloeitijdstip) via de aanleg van vergelijkende demonstratieproeven en anderzijds onderzoek naar de genetische diversiteit van het verzamelde materiaal. De pilootsoorten werden gekozen omwille van hun voorkomen in het Meetjesland (meidoorn, wilgen) en hun belang voor de boomkwekerij (haagbeuk en meidoorn). In relictzones, in kaart gebracht door een inventarisatie in opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), werden zaden geoogst voor de aanleg van vergelijkende proefvelden. Na een tweetal jaar kunnen deze jonge bomen geëvalueerd worden. Ondertussen werden ook de genetische kenmerken onderzocht. Als aangetoond wordt dat autochtoon materiaal niet alleen verschilt van andere herkomsten maar ook commercieel interessant is, kan dit autochtoon materiaal ter beschikking gesteld worden van de lokale boomkwekerijsector voor een vermeerderingsprogramma, aan de consument en aan gemeentelijke groendiensten voor lokale plantacties.

Contact: Johan Van Huylenbroeck & Isabel Roldán-Ruiz
Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek (ILVO), Caritasstraat 21, 9090 Melle,
09 272 29 00 - johan.vanhuylenbroeck@ilvo.vlaanderen.be -
isabel.roladan-ruiz@ilvo.vlaanderen.be - www.ilvo.vlaanderen.be

De landbouwer is naast producent van diverse landbouwproducten ook steeds landschapsbouwer én natuurbeheerder. Heel wat Meetjeslandse planten- en diersoorten b.v. hooilandbloemen en akkervogels zijn totaal afhankelijk van de landbouwactiviteit voor hun voortbestaan.

Binnen dit project leert de landbouwer omgaan met zijn nieuwe rol als natuurbeheerder. Het Regionaal Landschap Meetjesland helpt bij de opmaak van landschapsbedrijfsplannen en daaraan gekoppeld, beheersplannen voor behoud en herstel van landschaps- en natuurwaarden. Daarbij opent het Regionaal Landschap Meetjesland ook de ogen voor nieuwe werkvormen. Naast de landbouwer kunnen immers ook vrijwilligers instaan voor het onderhoud van de landschapselementen op het bedrijf. Verder versterken de natuureducatieve mogelijkheden het aanbod aan landbouweducatie.

Contact: Filip Jonckheere
Regionaal Landschap Meetjesland vzw, Noordstraat 15a, 9990 Maldegem
050 70 00 41 - filip.jonckheere@rlm.be - www.rlm.be

samenwerken met het

‘buiten’land +

uit elkaars bord eten mag

In het kader van Leader+ heeft het Meetjesland geregeld contact met andere plattelandsgebieden in Vlaanderen en Europa. Telkens weer slaan er vonken over en ontstaan ideeën om mee aan de slag te gaan in de eigen regio. Samenwerking tussen plattelandsgebieden is één van de prioriteiten van het Leader+ programma.

Met Leader+ wil Europa Plaatselijke Groepen stimuleren om over het muurtje te kijken en frisse lucht op de snuiven bij de burens of in andere Europese lidstaten.

De leden van de Plaatselijke Groep nemen daarom actief deel aan de contactdagen en de studiereizen die door de Activeringscel Leader+ Vlaanderen worden georganiseerd. De Vlaamse Activeringscel brengt de Plaatselijke Groepen in Vlaanderen met elkaar in contact en ondersteunt hen inhoudelijk op het vlak van plattelandsontwikkeling. Meer informatie over de initiatieven van de Activeringscel Leader+ Vlaanderen is te vinden op www.leadervlaanderen.be.

Daarnaast heeft het Meetjesland twee samenwerkingsprojecten met andere Plaatselijke Groepen uit Vlaanderen en Europa. Gezien het Meetjesland een eigen 'land' is, kunnen we in beide gevallen spreken van 'buiten'-landse ervaringen.

Het eerste project 'Sterk met Melk' is een voorbeeld van Interregionale Samenwerking (IRS), waar plattelandsgebieden binnen één land samenwerken. Concreet werkt het Meetjesland in dit project samen met het Brugse Ommeland.

Het tweede project 'Van de regio een merk maken' is een voorbeeld van Transnationale Samenwerking (TNS) omdat er sprake is van samenwerking tussen plattelandsgebieden uit verschillende landen, in ons geval Meetjesland (België) en West Cork (Ierland).

We lichten hierna beide projecten toe.

Het Meetjesland en het Brugse Ommeland zetten in op duurzame melkveehouderij. Van 2006 tot halfweg 2008 worden melkveebedrijven in het Meetjesland en in het Brugse Ommeland ondersteund om meer duurzaam te produceren.

In beide regio's worden melkveebedrijven in studieclubs begeleid om efficiënter en duurzamer te werken rond zes thema's:

- efficiënt water- en energiegebruik;
- mineralenkringloop in het bodem-plant-diersysteem;
- dierenwelzijn;
- arbeidsproductiviteit;
- en bedrijfsefficiëntie.

Elk bedrijf ziet a.d.h.v. een sterdiagram hoe goed het boert voor elk van deze thema's. In Vlaanderen is hierrond reeds veel kennis verzameld bij Stedula, het Steunpunt voor Duurzame Landbouw. Ook zij werken met de duurzaamheidsster. Binnen het project zal gebruik gemaakt worden van ervaring uit Nederland, meer specifiek Drenthe en Friesland waar al langer initiatieven lopen rond duurzame melkveehouderij. Belangrijk is dat individuele boeren vooruitgang boeken op zowel economisch, ecologisch als sociaal vlak. Het proces moet landbouwers bewust maken van de mogelijkheden van duurzaam boeren. Om de kansen op succes te maximaliseren worden in het project dan ook de belangrijke landbouworganisaties actief betrokken.

Contact: Plaatselijke Groep Leader+ Meetjesland
Diane Schoonhoven, Oostveldstraat 1, 9900 Eeklo
Tel. 09 376 97 38 - streekplatform@meetjesland.be - www.meetjesland.be/sterkmetmelk

Van de regio een merk maken (‘Regional branding’)

De leden van de Plaatselijke Groep hebben een lange termijnvisie op de ontwikkeling van de regio. Belangrijk is deze visie met de inwoners te delen. De PG wil daarvoor werken met beeldtaal en levendige producten. Op basis van de know-how die werd opgebouwd door de Plaatselijke Groep van West Cork (Ierland), wil de PG Meetjesland een merk (met baseline) ontwikkelen dat symbool staat voor de identiteit en de waarden die de streek voor zichzelf wenst aan te houden de komende jaren.

In het verlengde van dit merk zullen zowel West Cork als het Meetjesland:

- een databank aanleggen van beelden die meer gezicht geven aan de ambitie van de regio en op een consequente manier kunnen gebruikt worden in de regiocommunicatie;
- één of meerdere concrete producten ontwikkelen die inwoners en vooral bezoekers aan de lijve laten voelen waar de regio voor gaat en staat. Producten die m.a.w. een concrete vertaling zijn van het merk. Er wordt daarbij gedacht aan een evenement voor inwoners en een arrangement voor bezoekers.

Het merk, de beelden en de producten zullen de onderscheidende identiteit van het Meetjesland duidelijk maken aan inwoners en bezoekers.

Contact: Plaatselijke Groep Leader+ Meetjesland
Oostveldstraat 1, 9900 Eeklo
Tel. 09 376 97 38 - streekplatform@meetjesland.be - www.meetjesland.be

leader + meetjesland

een wissel op de toekomst

“Bemoedigend om te zien hoe Leader+ iets extra heeft toegevoegd aan het plattelandsnetwork in het Meetjesland, dankzij de inzet van velen. Een regio met een hoog Leadergehalte en mensen die het Leaderen niet kunnen laten, ook in de toekomst niet.” Els Oyaert, coördinator Leader+ 2003-2005

Honger naar meer

Leader+ is geslaagd, als het effect resorteert op de lange termijn. Als het iets verandert in de hoofden van mensen, als het blijvende samenwerkingsverbanden bewerkt, als ook na de projectperiode (2000-2006) de honger naar innovatie en samenwerking blijft bestaan. Of dit in het Meetjesland is gelukt, kan pas binnen vijf jaar worden geëvalueerd, maar er is nu alvast het gevoel dat Leader+ een stempel heeft gedrukt en in verschillende opzichten geen eendagsvlieg is geweest.

Een langetermijnvisie

Leader+ heeft bewoners, besturen en verenigingen verplicht om na te denken over de toekomst van het Meetjesland. Over de identiteit en de toekomst van de streek, maar ook over deelsectoren als land- en tuinbouw en over de leefbaarheid van landelijke dorpskernen. Hoewel deze denkoefeningen ongetwijfeld aan een aantal mensen voorbij gaan, zijn ze fundamenteel. Een gedeelde visie is moeilijk te bereiken, maar tevens een van de krachtigste fundamenten voor het succes van regio's.

Blijvende innovatie

Innovatie is de motor van onze economie. Leader+ heeft bewoners, organisaties en ondernemers geprikkeld om nieuwe wegen in te slaan, nieuwe teelten op te zoeken, nieuwe markten aan te boren, nieuwe vormen van samenwerking te ontdekken, nieuwe methoden van marketing te proberen, nieuwe manieren te vinden om politici te betrekken in streekontwikkeling, ... Ongetwijfeld is de vonk om te innoveren op heel wat mensen overgeslagen en is de besmetting een tijd niet meer te stoppen.

Groter streekbewustzijn

Dankzij Leader+ is het streekbewustzijn gegroeid. Bewoners en bestuurders zijn zich meer bewust geworden van de kwaliteiten van de regio. Er ontstond meer betrokkenheid en in dat kielzog ook inzet en liefde voor de streek. Betekenisvol voor de toekomst zijn alleszins de projecten waarbij kinderen en jongeren op een speelse manier de eigenheid van het platteland en de streek ontdekken. Kinderen zijn immers de ambassadeurs voor de toekomst.

Nieuwe dorpsdynamieken

Leader+ opende de ogen van kleine dorpsgemeenschappen die geconfronteerd worden met afbouw van het sociaal en economisch weefsel. Het programma leerde hen de kansen zien van lokale cultuur. Het verleden van een dorp, de lokale producten, het landschap, stuk voor stuk kansen om sociaal contact te stimuleren en nieuwe economische activiteiten rond te ontwikkelen.

Een verruimd netwerk

Heel wat mensen leerden elkaar kennen via Leader+: de leden van de Plaatselijke Groep, de promotoren en iedereen die ingeschakeld werd in de projecten. Zij verrijken het brede regionale netwerk en de groep van waaruit nieuwe ideeën ontstaan voor de toekomst. Ook de internationale contacten met Nederland en West Cork zullen het Meetjesland wapenen om binnen het toekomstige Europa een sterke speler te blijven inzake plattelandontwikkeling.

Leader+ in Europa

Toegepast in 15 Europese lidstaten (met op dit moment uitbreiding naar de tien nieuwe lidstaten)

900 lokale actiegroepen

Budget van 4.040 miljoen Euro

Leader+ in België

Vlaams en Waals gewest

20 Lokale actiegroepen

Budget van 31,8 miljoen Euro, waarvan 27% voor Vlaanderen, 73% voor Wallonië

Leader+ in Vlaanderen

5 lokale actiegroepen (Meetjesland, Brugse Ommeland, Midden-Maasland, Kempen en Pajottenland)

Budget van 8,586 miljoen Euro

Leader+ in het Meetjesland

8 gemeenten (Aalter, Assenede, Kaprijke, Knesselare, Maldegem, Nevele, Sint-Laureins, Zomergem)

Bevolking: 93.883 inwoners (op 1/1/2001)

Oppervlakte: 500 km²

Budget van 1,512 miljoen Euro (aangevuld met 648.000 Euro privé-middelen)

Aantal goedgekeurde projecten: 24 projecten binnen het gebied + 2 samenwerkingsprojecten met andere Plaatselijke Groepen in Vlaanderen en Europa

Deze brochure vertelt het verhaal van Leader+ Meetjesland, een Europees programma (2000-2006) dat ondersteuning geeft aan kleinschalige, vernieuwende initiatieven die de leefbaarheid op het platteland verbeteren.

In deze brochure verneemt u:

- wat de Europese Unie met Leader+ in beweging wil zetten;
- hoe een groep van plaatselijke plattelandsactoren (Plaatselijke Groep) in het Meetjesland het programma in beheer nam;
- welke doelstellingen het Meetjesland wil bereiken met Leader+;
- hoe 26 projecten, elk op hun manier, meer toekomst willen geven aan het platteland.

Ontdek hoe Leader+ in het Meetjesland kleine en grote dromen heeft waargemaakt en een netwerk tot stand brengt, dat na Leader+ de regio wil wakker houden.

Het LEADER+ project Meetjesland wordt medefinancierd door de Europese Unie en de Provinciale Land - en Tuinbouw van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, in samenwerking met de Provincie Oost-Vlaanderen en het Regionaal Meetjesland.

